

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кжж-10-000 020
Бања Лука, 30.11.2010. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ !

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Желимира Барића, као предсједника вијећа, Слободана Милашиновића и др Вељка Икановића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог М.С., због кривичног дјела злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 347. став (4) у вези става (3) Кривичног закона Републике Српске и оптуженог М.Ц. због кривичног дјела несавјестан рад у служби из члана 354. став (2) у вези са ставом (1) Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби окружног тужиоца у Добоју, изјављеној на пресуду Окружног суда у Добоју број: 013-0-Кжк-09-000 002 од 19.02.2010. године, након одржане јавне сједнице вијећа дана 30.11.2010. године, у присуству републичког тужиоца мр Ненада Врањеша, оптужених и њихових бранилаца, З.Т., адвоката из М. и мр М.Д., адвоката из Б. Л., донио је истог дана

П Р Е С У Д У

Одбија се као неоснована жалба окружног тужиоца у Добоју и пресуда Окружног суда у Добоју број: 013-0-Кжк-09-000 002 од 19.02.2010. године, потврђује.

О б р а з л о ж е њ е

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број: 013-0-Кжк-09-000 002 од 19.02.2010. године, а на основу члана 298. тачка в) Закона о кривичном поступку - Пречишћени текст (у даљем тексту: ЗКП), оптужени М.С. и М.Ц. ослобођени су оптужбе да су починили кривична дјела и то: оптужени М.С. кривично дјело злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 347. став (4) у вези става (3) Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), а оптужени М.Ц. кривично дјело несавјестан рад у служби из члана 354. став (2) у вези са ставом (1) КЗ РС. Одлучено је да трошкови поступка падају на терет буџетских средстава, а оштећена Република Српска је са имовинскоправним захтјевом упућена на парницу.

Против ове пресуде жалбу је благовремено изјавио окружни тужилац у Добоју, који пресуду побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног закона, са приједлогом да се побијана пресуда

преиначи тако што ће се оба оптужена огласити кривим или да се побијана пресуда укине.

Одговор на жалбу окружног тужиоца поднијели су браниоци оптужених З.Т., адвокат из М., као бранилац оптуженог М.С., те М. мр Д., адвокат из Б.Л., као бранилац оптуженог М.Ц., са приједлозима да се та жалба одбије као неоснована.

На сједници вијећа овог суда републички тужилац је изложио жалбу, остајући код приједлога из жалбе, браниоци оптужених су изложили одговоре на жалбу окружног тужиоца, такође остајући код приједлога из одговора, а оптужени су прихватили излагање својих бранилаца.

Овај суд је испитао првостепену пресуду у дијелу који се жалбом побија, а у смислу одредбе члана 320. ЗКП, те је одлучио као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Жалба окружног тужиоца приговара да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, широко интерпретирајући садржај образложења побијане пресуде, коначно закључујући да је суд у конкретном случају потпуно утврдио чињенично стање, али је из тако (правилно) утврђеног чињеничног стања извео погрешан закључак да оптужени нису имали својство службеног, односно одговорног лица. Овакав, по ставу жалбе погрешан закључак побијане пресуде, довео је и до повреде Кривичног закона који се огледа у томе да је примјењен закон који се не може примјенити.

Не стоје наводи окружног тужиоца, изнесени у жалби, да је побијана пресуда донесена на бази погрешно утврђеног чињеничног стања, због чега је изведен погрешан закључак и сљедом тога донесена незаконита одлука да нема доказа да су оптужени починили кривична дјела која им се измјењеном оптужницом стављају на терет. У изреци пресуде се као основ за ослобађање од оптужбе наводи члан 298. тачка в) ЗКП, дакле, ако није доказано да су оптужени починили кривична дјела за које се оптужују. Да би суд донио ослобађајућу пресуду по овом основу он мора да разјасни и утврди све чињенице које су од значаја за постојање или непостојање бића кривичног дјела које је предмет оптужбе или неког другог кривичног дјела. Тек кад утврди да није доказано да је учињено дјело које се оптуженом ставља на терет, по опису у оптужници, онда суд може донијети одлуку којом се оптужени ослобађа од оптужбе јер није доказано да је оптужени починио дјело за које се оптужује. У противном могло би се радити о непотпуно, а некад и погрешно утврђеном чињеничном стању.

Из образложења побијане пресуде, а посебно на странама од 15. до 25., након што су анализирани докази изведени на главном претресу пред првостепеним судом и претресу пред другостепеним судом, произилази становиште суда да није нашао поуздане доказе да су оптужени починили кривична дјела која им се оптужницом ставља на терет, односно да је оптужени М.С. искористио свој службени положај у намјери прибављања другом имовинске користи, а оптужени М.Ц. несавјесно поступао у вршењу службе.

Такав закључак је резултат критичке и садржајне оцјене исказа свједока који су саслушани на главном претресу и претресу пред другостепеним судом, као и изведених материјалних доказа, које је побијана пресуда цијенила појединачно и у међусобној повезаности, о чему је у разлозима пресуде дато аргументовано и широко образложење које као мјеродавно прихвата и овај суд. Ту се прије свега има у виду вриједносни значај датих аргумената за изведене закључке при оцјени доказа у погледу одлучних чињеница да ли су оптужени имали својство службених лица и да ли су у том својству извршили кривична дјела означена у оптужници окружног тужиоца.

"Прецизираном оптужницом" Окружног тужилаштва у Добоју број КТ-115/05, која је дана 15.2.2010. године на претресу пред Окружним судом Добој уручена браниоцима, оптуженом М.С. се ставља на терет да је као службено лице извршио кривично дјело злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 347. став (4) у вези става (3) КЗ РС, односно да се као службено лице (замјеник начелника општине Д.), у намјери прибављања другом имовинске користи, актом од 29.08.2002. године, обратио ЗДП "Е.-Д." тражећи да се из прикупљених средстава одређеним правним лицима одобре субвенције у укупном износу од 30.000 КМ и на тај начин одредио их као кориснике, иако на то по Одлуци Владе РС нису имали право. У томе окружни тужилац налази све елементе бића кривичног дјела злоупотребе службеног положаја или овлашћења.

Истом ("прецизираном") оптужницом оптуженог М.Ц. тужилац терети за кривично дјело несавјесан рад у служби из члана 354. став (2) у вези става (1) КЗРС, које је описано у изреци побијане пресуде, односно да је као службено лице (у својству директора ЕДП "Е." из Д.), свјесним кршењем прописа и пропуштањем дужног надзора очигледно несавјесно поступао у вршењу службе усљед чега је наступила тешка повреда права других и имовинска штета која прелази износ од 50.000,00 КМ. У правном опису кривичног дјела наводи се да је овај оптужени "као одговорно лице" извршио наведено кривично дјело.

Побијана пресуда прихвата да је на основу Одлука Владе Републике Српске о субвенцији потрошача електричне енергије из категорије домаћинства Одјелјење за привреду и друштвене дјелатности Општине Д., као надлежни општински орган, проводило ове Одлуке тако што би, након прибављања спискова од Центра за ... и Б. организације, одређивало својом Одлуком кориснике и износе, а потом ту одлуку достављало ЗДП "Е.-Д." која је, на основу Упутства о примјени Одлука Владе РС, за те износе умањивала рачуне корисника - потрошача електричне енергије из категорије домаћинства. Овакав став, неоспораван од било које стране, побијана пресуда заснива на постојећој документацији у спису, али и исказу саслушаних свједока. Даље, побијана пресуда налази да је тужилаштво доказало да се оптужени М.С., за вријеме док је обављао функцију замјеника начелника општине Добој, обратио ЗДП "Е.-Д." тражећи да се из прикупљених средстава одређеним спортским клубовима (правним лицима) одобре субвенције у укупном износу од 30.000 КМ и да је писмени поднесак потписао као замјеник начелника, након чега је "Е.-Д." извршило књижење наведене суме на спортске клубове. Побијана пресуда такође налази да је тужилаштво доказало да је оптужени М.Ц. поступао на

начин како је то описано у диспозитиву измјењене оптужнице, односно изреци побијане пресуде. Ни овакво утврђење побијане пресуде није доведену у питање.

Доводећи радње оптужених у однос са поступком реализација Одлука Владе Републике Српске о субвенцији потрошача електричне енергије из категорије домаћинстава и елементима бића кривичних дјела за које се оптужују побијана пресуда правилно утврђује да није доказано да су оптужени у конкретном случају имали својства службених лица (посебно својство оптуженог) и да су у том својству извршили кривична дјела. Тако побијана пресуда, у односу на оба оптужена полази од правног основа давања субвенције, органа коме је повјерено да кориснике субвенције одређује, на који начин се то право остварује, ко врши праћење провођења ове одлуке и да ли оптужени по том основу имају својство службеног лица и ако имају да ли су то својство повриједили у смислу како то тражи материјална норма. У том погледу побијана пресуда правилно утврђује да оптужени М.С., без обзира што је као замјеник начелника општине имао својство службеног лица у смислу члана 147. став (3) КЗ РС, нема то својство у конкретном случају, сљедом чега није ни могао злоупотребити свој положај на описани начин.

У односу на оптуженог М.Ц. такође правилно утврђује да ни овај оптужени није имао својство службеног лица (само службено лице може извршити кривично дјело несавјесног рада у служби из члана 354. КЗ РС) већ својство одговорног лица у смислу члана 147. став (4) КЗ РС.

Један од битних елемената бића кривичних дјела која се оптуженима стављају на терет је својство службеног лица које учинилац мора имати да би кривично дјело уопште могло бити почињено и њему стављено на терет, па је стога основно питање на које треба да се одговори да ли оптужени имају својство службених лица. Чланом 147. став (3) КЗ РС прописано је ко има својство службеног лица, а став (4) истог члана ко има својство одговорног лица. У конкретном случају оптужени М.Ц. је директор предузећа и у њему има својство одговорног лица, па он не улази у круг службених лица према законској дефиницији. То својство овлашћено лице у привредном лицу може стећи само ако му је законом или другим прописом донесеним на основу закона повјерено вршење јавних овлашћења. Тек ако има то својство може се расправљати да ли његове радње садрже остале елементе бића кривичног дјела за које се оптужује. У прву контрадикцију оптужба пада када у правном опису кривичног дјела оптуженом Ц. даје својство одговорног лица, које свјесним кршењем прописа и пропуштањем дужног надзора очигледно несавјесно поступа у служби. Овакав правни опис је нејасан, није у складу за законским описом кривичног дјела, а тиме је супротан и у прихваћеној правној квалификацији код које то кривично дјело може да почини само службено лице. Да ово није омашка у писању указују даљи покушаји тужиоца да оптуженом Ц., иако прихвата да је он одговорно лице у предузећу (директор ЗДП "Е." Д.) успостави својство службеног лица које једино може да изврши кривично дјело несавјесног рада у служби. У том настојању и жалба окружног тужиоца (страна 5. пасус 2.) прихвата да је оптужени Ц. одговорно лице у предузећу, али ипак сматра да он може бити извршилац кривичног дјела за које је оптужен имајући у виду обиљежја тог кривичног дјела према којима је, по ставу жалбе окружног

тужиоца, очито да нема сметње да одговорно лице може бити извршилац тог дјела. Овакав став жалбе је потпуно неприхватљив јер је и за овај суд неспорно да је оптужени Ц. директор и да у том својству представља овлашћено лице у привредном друштву, али да у том својству не може бити извршилац кривичног дјела које може извршити само лице које има својство службеног лица.

Дакле, provedеним доказима другостепени суд је правилно утврдио све одлучне чињенице и правилно примјенио кривични закон, разјаснивши све битне околности од значаја за правилно пресуђење, па супротна утврђења жалбе окружног тужиоца нису основана. Чињенична и правна основа побијане пресуде у свему је правилна, она даје детаљне разлоге правне оцјене зашто налази да није доказано да су оптужени извршили кривична дјела која им се стављају на терет, дајући за то ваљане разлоге.

Ради изнесног овај суд је жалбу окружног тужиоца одбио као неосновану и одлучио као у изреци ове пресуде у смислу члана 327. ЗКП.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Желимир Барић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић